

Lausuntopyyntö VN/33613/2021, hanke VM186:00/2021

Lausunto ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi minimiverotuksesta

1. Yleistä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi monikansallisten konsernien globaalien verotuksen vähimmäistason varmistamisesta unionissa ("minimiverodirektiivi"). Euroopan komissio on julkaissut direktiiviehdotuksen 22.12.2021. Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoja EU:n neuvoston työryhmässä tapahtuvaa jatkokäsittelyä ja eduskunnalle annettavaa U-kirjelmää silmällä pitäen.

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa. Veronkierron ja -välttelyn karsiminen sekä haitallisen verokilpailun torjuminen on tavoiteltavaa. Globaalien, EU-tason ja kansallisten minimiverosäätelyjen tulee olla mahdollisimman yhdenmukaisia. Riski jäsenmaiden erilaisesta tulkinnasta on suuri ja pienikin poikkeama voi kasvaa isoksi riidaksi. Suurin direktiivin valmistelun haaste on aikataulu. Valmisteluaikataulua tulee venyttää vähintään vuodella, jotta yhdenmukaisuus on mahdollista toteuttaa.

Pyydämme huomioimaan, että asiakokonaisuuden laajuuden ja kireän aikataulun huomioiden, kommentoimme vain olennaisimpia aikatauluun ja kokonaisuuteen liittyviä asioita. Yritysten päästessä viimein tarkastelemaan, mitä sääntely käytännössä tarkoittaisi heidän osaltaan, kommentoitavaa tulee lisää. Teknologiateollisuus ry ja jäsenyrityksemme ovat mielellään mukana asian jatkovalmistelussa.

2. OECD:n mallin valmistelu jatkuu, direktiivissä huomioitava muutokset

Komission antama direktiiviehdotus perustuu pitkälti OECD:n 20.12.2021 antamaan ehdotukseen mallisäännöiksi monikansallisten konsernien globaalista minimiverotuksesta: Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two), The Global Anti-Base Erosion Rules (GloBE). Komissio on viestinyt, että minimiverodirektiivi on täysin linjassa OECD:n GloBE-ehdotuksen kanssa. Ehdotuksissa on kuitenkin merkittäviäkin eroja.

Laaja kansainvälinen yhteistyö on ainoa järkevä mahdollisuus päivittää verojärjestelmää kestäväällä tavalla, sillä yritysten liiketoiminta on globaalia. Muutokset verojärjestelmiin tulisi lähtökohtaisesti tehdä OECD-vetoisesti, ja koskien kaikkea liiketoimintaa. Koko projektin ajan OECD on korostanut kansainvälisen yhteistyön tärkeyttä ja varoittanut EU:ta kiirehtimästä omiin ratkaisuehdotuksiinsa. EU taas on julkisuudessa antanut vahvan tukensa OECD:n valmistelulle. On lähtökohtaisesti hyvä, että kansainvälinen malli integroidaan EU:ssa mahdollisimman yhdenmukaisesti direktiivillä.

Muusta maailmasta poikkeava veromallin implementointi aiheuttaisi merkittävää epävarmuutta ja verotuksen ennakoitavuuden heikkenemistä, heikentäen EU:n sisämarkkinan houkuttelevuutta, kilpailukykyä ja toimivuutta. Tulkintaristiriidat aiheuttavat kuluja sekä yrityksille että

verohallinnoille, oikeusprosesseja sekä lopullista kaksinkertaista verotusta. Kasvavat kulut sitovat rahoja, joita yritysten tulisi voida käyttää kasvuun ja investointeihin. Siksi olisi syytä ottaa aikalisä.

Se, että OECD ja Euroopan komissio julkaisevat kahden päivän välein samansuuntaiset ehdotuksensa globaalia verotuksen vähimmäistasoa koskien osoittaa, että yhteistyö on toimivaa. Nyt, kun minimiverotuksen sääntely viimein alkaa saada lopullisen muotonsa, olisi sääli, jos tämä vuosien yhteistyö haaskattaisiin viime metreillä. Komission suunnitteleman aikataulun pohjalta näyttäisi siltä, että valmistelu eriytyy nyt. Komissio ehdottaa, että direktiivi viimeistellään ennen kesää 2022, saatetaan osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä ja voimaan 1.1.2023. OECD on ilmoittanut, että pilarin 2 valmistelutyö jatkuu vuonna 2022.¹ Helmikuussa 2022 tullaan julkaisemaan mallisääntöjä selventävä kommentaari. Julkinen kuuleminen koskien implementointia tultaneen järjestämään helmikuussa. Menettelysäännöksistä on tavoitteena sopia vuoden 2022 loppuun mennessä. Täytäntöönpano-ohjeet julkaistaan vuoden 2022 lopulla tai 2023 alussa. Koska OECD:n valmistelutyö jatkuu vuoden 2022 aikana, eroavaisuuksia malleihin tulee lisää. On varmaa, että direktiiviehdotus, joka annettiin ja lukkoonlyötiin joulukuussa 2021 on vanhentunut ja ristiriitainen, kun OECD:n globaali malli valmistuu 2022 lopussa. Teknologiateollisuus ry toivoo, että OECD:n ja komission koordinaatio jatkuu mahdollisimman tiiviinä. **Jatkotyö OECD:n mallisääntöjen osalta tulee huomioida direktiivin sanamuodoissa ja jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä.**

Muut kansainvälisen verotuksen muutokset vaikuttavat myös minimiverotukseen

OECD valmistelee kevään aikana samaan kokonaispakettiin kuuluvaa pilaria 1. Pilarit 1 ja 2 ovat tiiviisti linkissä toisiinsa ja riippuen pilarin 1 lopullisesta mallista, voidaan myös GloBE-mallisääntöihin joutua tekemään muutoksia. Kokonaispakettiin kohdistuu myös poliittisia paineita – moni maa suostuu lopullisesti hyväksymään vain molempien pilareiden yhdistelmän, ei yhtä ilman toista.

USA tekee muutoksia omaan GILTI (Global Intangible Low-Taxed Income) -sääntelyynsä, jotta se olisi yhteensopiva GloBE-sääntöjen kanssa. Esimerkiksi ns. "blending"-sääntöihin tulee muutoksia, koska GILTI hyväksyy nykyisin globaalin laskennan (global blending), kun GloBE:ssa mallina on alueellinen laskenta (jurisdictional blending).

Komissio on kertonut, että tulee käyttämään OECD:n pilareiden ja niiden pohjalta laadittujen direktiivien sääntelyä, varsinkin veropohjan ja ETR:n laskemissääntöjä tulevaisuudessa muun verolainsäädännön elementteinä. Esimerkiksi pilari 2:n laskentasääntöjä käytettäisiin BEFIT-mallissa. Mikäli laskentasäännöt nyt hutaistaan kasaan, tulee BEFIT-malli kaatumaan, koska sen palaset eivät toimi. Huonolle perustalle on paha rakentaa mitään kunnollista.

Teknologiateollisuus ry vaatii, että minimiverodirektiivin voimaantuloa tulee ehdottomasti lykätä vähintään vuodella, jotta yhteensopivuus kansainvälisen OECD:n GloBE-mallisääntöjen, sekä muun kansainvälisen verosääntelyn kanssa voidaan taata.

3. Minimiverodirektiivi on ylitsepääsemättömän monimutkainen ja raskas

Verotuksen tulisi olla selkeää, kestävä ja ennustettavaa. Yrityksen tulee kyetä toimimaan oikein: verolakien tulee olla mahdollisimman selkeitä, kattavia ja verotusmenettelyn toimivaa, tehokasta ja mahdollisimman yksinkertaista. Komissio nostaa yhdeksi päätavoitteistaan kommunikaatiossaan

¹ <https://www.oecd.org/tax/planned-stakeholder-input-in-oecd-tax-matters.htm>

Business Taxation for 21st Century² verotuksen tehokkuuden ja hallinnollisen taakan keventämisen. Komissiossa on myös aloitettu hankkeita (mm. Action Plan to Fight Tax Evasion and Making Taxation Simple and Easy) verotuksen digitaalisten työkalujen ottamiseksi laajemmin käyttöön ja veroraportoinnin yksinkertaistamiseksi. Tämä tavoite tulee olla näkyvillä myös direktiivissä. Komissio on selvittänyt yritysten hallinnollista taakkaa ja toteaa, että pk-yritysten osalta hallinnolliset kulut veronmaksusta saattavat olla jopa 30 %.³ Jos yritys maksaakseen veronsa oikein joutuu maksamaan kolmanneksen veron määrästä hallinnollisia kuluja, on tilanne kestävä. Suuremmilla yrityksillä prosenttiluku on pienempi, mutta minimiverodirektiivi on niin monimutkainen, että hallinnollinen kulu tulee olemaan massiivinen.

4. Efektiivisen veroasteen laskeminen kaukana yksinkertaisesta

Efektiivisen veroasteen (effective tax rate ETR) laskeminen on minimiverodirektiivin selkäranka. Direktiivistä puuttuu selkeät, yksityiskohtaiset säännöt, miten ajoituseroja ja laskennallisia verosaamia tulisi kohdella. Väliaikaisia ajoituseroja tulee muutoksista kansainvälinen tilinpäätösstandardista IFRS:stä paikalliseen GAAP:iin ja siitä verotettavaan tuloon kansallisen verolainsäädännön mukaan. Verrattaessa kirjanpidon tulosta maksettuun veroon aiheutuu nykyiselläänkin haasteita. Maksetut verot ovat tosiasiaa maksettuja veroja paikallisen verolainsäädännön mukaisesti määriteltynä. Minimiverodirektiivin mukaan kirjanpidon tulos ennen veroja lasketaan IFRS:n/muun kirjanpitojärjestelmän mukaan. Perusongelma on, että verovelvollisen yrityksen verotus riippuu muiden maiden kirjanpito- ja verosäännöistä sekä konsernitalinpäätöksestä. Käytännössä muihin maihin sovellettavat säännöt alkaisivat johtaa emoyhtiön verovelvollisuuteen. Tämä merkitsee huomattavaa taakkaa yrityksille ja verohallinnolle. Monelle liiketoiminnalle, varsinkin pääomaintensiivisille aloille, verotettava tulos poikkeaa merkittävästi kirjanpidon tuloksesta, johtuen ajoituseroista tulon ja kulujen hyväksymisen suhteen kansallisessa verolainsäädännössä ja IFRS:ssä.

Direktiivissä hyväksytään tilinpäätösstandardiksi IFRS:n lisäksi EU:ssa käytettävät säännöt. Ilmeisesti siis myös Suomen tilinpäätöslainsäädännön mukaan laadittu tilinpäätös on hyväksyttävä. Tämä tarkoittaa, että pelkästään EU:ssa hyväksyttäviä laskentatapoja on kymmeniä ja tulkintaristiriitoja ja epäselvyyksiä tulee varmasti. Vähintään minimiverotusta edeltävät väliaikaiset erot (laskennalliset verosaamiset) olisi siirrettävä IIR-järjestelmään ja niitä on voitava käyttää IIR-tarkoituksiin, jotta voidaan rajoittaa tapauksia, joissa ETR on alle sovitun vähimmäistason yksinkertaisesti siksi, että katettujen verojen määrä pienenee väliaikaisen eron perusteella. Lisäksi siirtymäsääntöjen tulee olla pitkät.

Verotettavan tuloksen ja efektiivisen veroasteen laskemista koskevia kommentteja saamme lisää vasta nyt, kun yrityksillä on viimein käytännön mahdollisuus laskea, mitä direktiivin laskentasäännöt heidän osaltaan tarkoittaisivat. Kaksi päivää ennen joulua, juuri vuodenvaihteen pahimpaan tilinpäätös- ja raportointiaikaan annettu monimutkainen luonnos on yrityksille mahdoton analysoida tällä aikataululla. EU-direktiiviehdotus on myös laajennettu koskemaan puhtaasti kotimaiset konsernit, jotka ovat olleet kaiken aikaa rajattu OECD:n valmistelun

² https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2021-05/communication_on_business_taxation_for_the_21st_century.pdf

³ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Identifying and Addressing Barriers to the Single Market, SWD/2020/54 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0054>

ulkopuolelle. Siten nämä konsernit ovat vasta nyt saaneet tiedon, että heidän tulee analysoida minimiverotuksen vaikutuksia omalta osaltaan.

5. Määritelmät ovat tulkinnanvaraisia

Direktiivi on rakennettu monikerroksiseksi ja viittauksia sekä riippuvuuksia artikloiden välillä on kymmenittäin. Direktiivi sisältää valtavan määrän avoimia, tulkinnalle riskisiä määritelmiä. Tällaisista pienenä, havainnollisena esimerkkinä vaikkapa artiklan 27 "Substance-based income exclusion":

- työntekijä on koko- tai osa-aikainen työntekijä.
- Työntekijöiden katsotaan sijaitsevan maassa, jossa he suorittavat tehtäviä ("perform activities for the MNE Group").
- Työntekijöiksi katsotaan myös itsenäiset yrittäjät, kun he osallistuvat yrityksen tavanomaisiin tehtäviin konsernin ohjauksessa ja kontrollissa ("ordinary operating activities of the MNE group under the direction and control of the MNE Group").

Pelkästään tämä pieni vähennys asettaa yritykselle velvollisuuden analysoida ja selvittää kussakin jäsenmaassa, jossa konserni toimii:

- Mitä tarkoittaa "perform activities"
- onko itsenäinen yrittäjä (jolla voi olla lukuisia asiakkaita) "under direction and control"
- mikä on "ordinary operating activities" ja miten se eroaa työntekijän "activities"-termistä.
- Missä maassa työntekijä on ollut, jos työ tehdään etänä?
- Onko useassa maassa työskentelevän osalta prosenttirajoja, joiden mukaan hänen katsotaan työskentelevän pääasiassa jossain tai jaetaanko työpanos maiden kesken ja miten?

Komissio tutkii tällä hetkellä työn tekemisen muutoksen, esimerkiksi etätöy, aiheuttamia haasteita verotukseen. He haastattelevat laajasti jäsenmaita ja sidosryhmiä huomattuaan, että jäsenmaiden verolainsäädäntö on varsinainen pykäläviidakko sen suhteen, miten määritellään yksityishenkilön verotuspaikka. Yrityksen tulisi siis kyetä analysoimaan ilman tarkempaa ohjeistusta asioita, joista komissio on käynnistänyt kokonaisen selvitystyön. Mikäli yritys tekee jäsenmaan mielestä virheen näissä tietojen antamisessa, vaikka on yrittänyt antaa tiedot oikein, voi veronkorotus direktiivin mukaan olla jopa 5 % yhtiön liikevaihdosta.

Esimerkkinä määritelmästä joka poikkeaa OECD:n määritelmästä voidaan ottaa termi "entity", joka on

EU-direktiivin mukaan:

"any legal person or legal arrangement that prepares separate financial accounts"

OECD:n määritelmän mukaan:

"a) any legal person (other than a natural person); or

b) an arrangement that prepares separate financial accounts, such as a partnership or trust."

Mikäli näillä tarkoitetaan samaa asiaa, miksei teksti ole identtinen? Miksei direktiivissä rajata ulkopuolelle luonnollisia henkilöitä? OECD on laatimassa tarkempaa ohjekommentaaria, jossa

annetaan selvitystä määritelmiin. **Komission tulee odottaa kommentaaria ja muokata direktiivitekstiä vastaavasti, jotta OECD:n tarkentavia ohjeita voi käyttää direktiivin tulkinnassa globaalisti yhdenmukaisella tavalla.** Direktiivissä tulee viitata OECD:n tulkintaohjeisiin.

6. Veroraportointia tulee yksinkertaistaa

Kumulatiivinen vaikutus kaikkien sääntöjen yhdistelmästä on kohtuuttoman raskas. Yritykset eivät voi hoitaa raportointia manuaalisesti, vaan heidän tulee saada taloushallintojärjestelmänsä toimimaan niin, että raportointia varten tarvittava data on virheettömänä saatavissa. Tällaisten valtavien, koko yrityksen toimintaa käsittävien ERP-järjestelmien (toiminnanohjausjärjestelmät, joilla ohjataan tuotantoa, myyntiä, jakelua, laskutusta, kirjanpitoa, varastonhallintaa ym.) päivitys voidaan tehdä vasta, kun lainsäädäntö on vahvistettu. Järjestelmien päivitys ei ole vain yrityksen omissa käsissä, vaan ohjelmistoyritysten tulee tehdä muutokset koko järjestelmään, jonka jälkeen yritykset voivat sovittaa ERP-järjestelmän oman yrityksensä toimintaa vastaavaksi. Ennen tätä kansallisen lainsäädännön tulee olla voimassa, jotta yritys voi varmistaa toimivansa oikein.

Artikla 42 määrittelee yritysten raportointivelvollisuudet. Artikla sisältää epämääräisiä, laajoja tietovaatimuksia, kuten:

- kohdassa 5 c "the information that is necessary in order to compute". Tiedot tulee antaa jokaisen valtion efektiivisen veroasteen laskemiseksi, jokaisen yrityksen ja joint-venture ryhmän jäsenen top-up veron laskemiseksi, sekä veron allokoinnin laskemiseksi.
- Kohdassa 6 a tulee antaa "all information that is necessary for the application of Article 7, including..." ja
- kohdassa 6 b "all information that is necessary for the application of Article 12, including..." Perässä kussakin kohdassa on esimerkkilista tiedoista, jotka pitää ainakin antaa, mutta lista jätetään auki eikä edes esimerkkilistan vaadittavia tietoja määritellä. Tällaisenaan jäisi yritysten vastuulle päättää mikä on "kaikki tarvittava tieto" jonka kunkin maan verohallinto tarvitsee laskelmiaan varten.

Tämä monimutkaisuus koskettaa yritysten lisäksi myös veroviranomaisia. Viranomaisten tulee rakentaa sellainen järjestelmä, jotta verotus toimitetaan oikein. Verotuksen tulee perustuslain mukaan perustua lakiin. Verohallinto ei voi kehittää ja päivittää verojärjestelmiään, ennen kuin kansallinen lainsäädäntö on olemassa. Onko Suomen Verohallinnolla varaa irrottaa sellainen määrä resursseja järjestelmän kehittämiseksi ja henkilökunnan siirtämiseksi minimiverotusta tekemään? Jos laki olisi jo lopullisessa muodossaan, täytäntöönpanoon olisi nytkin vain alle vuosi aikaa. Lakiteksti ei ole valmis eikä poliittisia päätöksiä ole tehty. Aikataulu lain voimaansaattamiselle on käytännössä mahdoton.

Ainoa veroraportoinnin yksinkertaistamista koskeva kohta direktiivissä on artikla 54, jossa todetaan, että EU voi tehdä sopimuksia kolmansien maiden kanssa, jotta raportointia voidaan yksinkertaistaa. Tämä ei riitä. Direktiiviin tulee lisätä selkeä ohje ja mallipohja raportoinnista. Tämänkin takia komission tulisi odottaa OECD:ssä kevään 2022 aikana laadittavia tarkempia menettelyohjeita.

Safe harbour-mallit

OECD pitää vuoden 2022 aikana jatkuvassa työssä hyvin tärkeänä monimutkaisuuden keventämistä ja menettelyn yksinkertaistamista. Muun muassa erinäisistä safe harbour -malleista on ollut puhetta. Myös mallisääntöjen artiklassa 8.2. linjataan mahdollisuudesta tällaisiin hallinnollista taakkaa keventäviin malleihin ja viitataan vuoden 2022 loppuun mennessä

valmistuvaan GloBE Implementation Framework:iin.⁴ Direktiivistä tätä tekstiä ei löydy. Myös komission tulisi direktiivissään miettiä tällaisia menettelyllisiä turvasatamia ja yksinkertaistuksia.

Aiemmin OECD:n valmistelussa oli esimerkiksi "tax administrative guidance" tai "white list" -mallit, jotka tarkoittavat alhaisen veroriskin maiden rajaamista minimiverosäätelyn ulkopuolelle. Tämä yksinkertaistaisi sääntelyä merkittävästi ja kannustaisi jäsenmaita yksinkertaistamaan verojärjestelmiään. Esimerkiksi OECD:n vuosi sitten julkaistun Pilari 2 Blueprintin mukaisesti veroviranomaiset tekisivät yhteistyötä sidosryhmien (esim. yritysneuvontaryhmän) kanssa ja julkaisisi ohjeet, jotka sisältävät luettelon vähäriskisistä lainkäyttöalueista. Luetteloiduilla lainkäyttöalueilla sijaitsevien monikansallisten yritysten ei tarvitsisi suorittaa ETR-laskentaa. Tämä kannustaisi yrityksiä siirtämään toimintojaan tällaisiin maihin, missä veropohja on laaja, verokanta minimiverokannan yläpuolella, verotus neutraalia ja läpinäkyvää sekä verotusmenettely toimivaa. Kuten Suomessa.

Teknologiateollisuus ry on erittäin huolissaan minimiverodirektiivin monimutkaisuudesta ja sen aiheuttamasta hallinnollisesta taakasta ja kohtuuttomista kuluista yrityksille. Komission tulee odottaa OECD:n menettelyohjeita ja mallisääntöjä tarkentavaa ohjekommentaaria. Direktiiviin tulee ottaa kirjaus tavoitteesta keventää yritysten verotuksen hallinnollisia kuluja, kuten komissio on todennut tavoitteeksi yritysverotuksen kehittämisen tavoitteeksi Business Taxation for 21st Century linjauksessaan. Direktiiviin tulee myös ottaa konkreettisia ehdotuksia veroraportoinnin keventämiseksi sekä yksityiskohtaisia ohjeita raportoinnista, esimerkiksi mallipohja.

7. Direktiivin tulee noudattaa OECD:n mallisääntöjen sanamuotoa

Direktiivin teksti mukailee pitkälti OECD:n minimiverotuksen mallisääntöjä. Jostain syystä direktiivin teksti on kuitenkin päätetty kirjoittaa uusin lausein. On ymmärrettävää, että erilainen sisältö (esim. direktiivi koskee myös täysin kansallisia tilanteita) tai rakenne (esim. määritelmät halutaan listata heti direktiivin alussa) muuttaa tekstiä. Kun tavoitteena on mahdollisimman yhtenäinen soveltaminen tulee direktiivissä sama asia sanoa identtisellä tekstillä. Tällaisenaan yritykset ja veroviranomaiset joutuvat miettimään, onko kunkin artiklan erilaisella sanamuodolla joku syvällisempi tarkoitus, ja muodostuuko niistä tulkintaeroja. EU:n jäsenmaat tulevat käyttämään direktiivin sanamuotoa oman lainsäädäntönsä pohjana, joten olisi yksinkertaisinta ja hallinnollista taakkaa keventävää, ettei turhia tulkintaristiriitoja muodostu. **Teknologiateollisuus ry esittää, että direktiivin tekstiä muokataan niin, että OECD:n mallisäännöt kopioidaan identtisenä, aina kun se on mahdollista.**

8. Direktiiviehdotuksesta tulee järjestää julkinen kuuleminen

OECD:n pilari 2:n valmistelun valtavan kiireen vuoksi yrityksiä ei ole kuultu lopullisen mallin osalta. OECD myöntää tämän ja pahoittelee asiaa. Sen takia vuoden 2022 aikana valmistelua jatketaan myös sidosryhmien kanssa. Koska säännöt ovat niin monimutkaiset, on vasta nyt mahdollista konkreettisesti huomata ongelmia ehdotuksessa, esimerkiksi sellaisia, joissa ETR laskee alle minimin täysin validin syyn takia. Tuplaverotusta ei tietenkään pitäisi tuolloin aiheutua. Komissio ei ilmeisesti aio järjestää julkista lausuntokierrosta minimiverodirektiivistä, vedoten kiireeseen.

⁴ <https://www.oecd.org/tax/beps/pillar-two-model-GloBE-rules-faqs.pdf>In addition, the forthcoming Implementation "Framework will include additional administrative guidance with respect to filing obligations. Safe harbours may be developed to help mitigate compliance burdens for MNEs."

Minimiverosäätelystä olisi mahdollista tehdä toimiva ja kestävä säätely, jos se tehdään huolella. Kun teksti nyt viimein on julkaistu, yritykset voivat viimein yrittää haarukoida ja mallintaa, mitä uudet minimiverotuksen säännöt tarkoittaisivat. Olisi sulaa hulluutta tässä vaiheessa, vuosikausien työskentelyn jälkeen jättää tässä vaiheessa kuulematta sidosryhmiä. **Teknologiateollisuus ry vaatii, että komissio avaa minimiverodirektiivistä julkisen kuulemisen ja myös huomioi kommentit direktiivin valmistelussa.** EU:n verolainsäädännöstä tulee saada yksimielinen päätös. Jos direktiivi on toteuttamiskelvoton ja kohtuuton, sitä ei tulla hyväksymään.

9. Vanhojen tappioiden siirtymäajan tulee olla vähintään 10 vuotta

Ennen minimiverolainsäädännön voimaansaattamisessa olevassa olevien tappioiden siirtymäjakson tulee olla pitkä. Tämä on tärkeää varsinkin syklisille suhdannetoimialoille, joissa tappioita saatetaan tehdä useita vuosia peräkkäin, johtuen toimialan luonteesta. Myös voimakkaasti investoivat yhtiöt voivat tehdä paljon tappioita, ennen kuin investoinnit tuottavat verotettavaa voittoa. Yritykset tulevat lähivuosina investoimaan paljon mm. T&K-toimintoihin ja vihreään siirtymään tarvittaviin aineellisiin ja aineettomiin investointeihin. Myös nykyinen, jo kohta kolmatta vuotta kestävä koronatilanne on aiheuttanut ja tulee valitettavasti aiheuttamaan monille yrityksille tappioita. Optimaalisessa tilanteessa kaikki vanhat tappiot saisi vähentää rajattomasti, mutta siirtymäajan tulee minimissään olla 10 vuotta.

10. Direktiivin tulee noudattaa peruseriaatteitaan

GloBE-sääntöjen ja minimiverodirektiivin tarkoituksena on, että suuret konserniyritykset maksavat aina vähintään minimimäärän veroa tulostaan niissä maissa, joissa ne toimivat. Kyse on tulon ja voiton verotuksesta. Mikäli voittoa ei ole verotettu vähimmäisverokannan määräisesti, kyseiseen voittoon kohdistuu lisävero. Tappiollisen yrityksen ei pitäisi joutua veronmaksupositioon. Kuitenkin direktiiviehdotuksen artiklassa 20 kohdassa 5 on OECD:n mallisääntöjen kohtaa 4.1.5. mukaileva teksti.

“Where, for a fiscal year, there is a net qualifying loss in a jurisdiction and the amount of adjusted covered taxes for that jurisdiction is negative and less than an amount equal to the net qualifying loss multiplied by the minimum tax rate (the “expected adjusted covered taxes”), the amount equal to the difference between the amount of adjusted covered taxes and the amount of expected adjusted covered taxes shall be treated as an additional top-up tax for that fiscal year.”

Tilanne, jossa yritys joutuu maksamaan veroa, vaikka sillä ei ole tuloa tai nettovoittoa kyseisessä jäsenvaltiossa kyseisenä vuonna, on direktiivin peruseriaatteiden vastainen. Esimerkiksi BIAC on kommentoinut tätä sääntelyn kohtaa kriittisenä ongelmana ja ehdottavat kommentteissaan muita toimivampia ratkaisuja.⁵

11. Pällekkäisyydet olemassa olevan lainsäädännön kanssa karsittava

OECD:n pilari 2:n GloBE:n IIR-sääntöjen tavoitteena on toimia yhdessä USA:n GILTI-sääntöjen kanssa. Myös EU:n tulee pitää huoli, että GILTI ja minimiverodirektiivi ovat yhteensopivia. Direktiiviehdotuksessa analysoidaan yhteensopivuutta olemassa olevan lainsäädännön, kuten ATAD:in ja sen pohjalta juuri päivitetyn väliyhteisölainsäädännön (CFC) kanssa. Komissio päätty

⁵ <https://biac.org/wp-content/uploads/2022/01/01-06-2022-Business-at-OECD-BIAC-6-Jan-Pillar-Two-Issues-Letter-1.pdf>

ratkaisuun, että muutoksia ei tarvitse tehdä, CFC-sääntöjä sovelletaan ensin ja mahdolliset maksetut lisäverot huomioidaan GloBE-sääntöjä sovellettaessa.

OECD:n työn tarkoituksena ja tavoitteena oli päivittää yritysverolainsäädäntö ajan tasalle, rauhoittaa jatkuva muutos verolainsäädännössä ja yksinkertaistaa sääntelyä. On kohtuutonta, että yrityksiltä vaaditaan kaiken aikaa uusien päällekkäisten ja samaan tavoitteeseen suuntaavien veromallien noudattamista, mutta päällekkäisyyttä ei pureta tai puheista huolimatta verotusta ei yksinkertaisteta. Komission olisi tullut vakavasti miettiä mahdollisuutta, että IIR-sääntely olisi tehty nykyisiä voimassaolevia CFC-sääntöjä päivittämällä. Jos näin ei tehdä, ainakin tulee turvata se, että sääntely on yhteensopivaa eikä päällekkäisyyttä ja tulkintaristiriitoja tule. Tähän ei riitä toteaminen, että "concluded that it is not necessary to amend the ATAD". **Teknologiateollisuus ry edellyttää kunnollista analyysiä siitä, miten minimiverodirektiivin sääntely toimii nykyisen lainsäädännön kanssa ja miten karsitaan turhaa päällekkäisyyttä.**

12. Veronkorotuksen määrä on täysin kohtuuton

Direktiiviehdotuksen artiklassa 44 säädetään, että jäsenmaat voivat säätää veronkorotuksen raportointivelvollisuuden laiminlyönnistä tai virheistä ilmoituksella. Veronkorotus saisi olla maksimissaan 5 % yrityksen liikevaihdosta. Tämä on täysin kohtuuton veronkorotus siitä, että yritys tekee virheen todella monimutkaisen ja aivan uuden raportointivelvollisuuden kanssa. Artiklassa todetaan, että veronkorotuksen tulee olla vaikuttava, varoittava ja suhteellinen. Viiden prosentin veronkorotus yrityksen liikevaihdosta veroilmoituksen viivästyksen tai virheellisyyden takia on kaukana suhteellisesta. **Teknologiateollisuus ry vaatii, että artiklaan lisätään 5 vuoden siirtymäaika, jonka aikana veronkorotusta ei saa langettaa lainkaan. Lisäksi veronkorotus tulee laskea yrityksen tuloksesta tai lisätyn veron määrästä, ei liikevaihdosta. Veronkorotukselle tulee asettaa euromääräinen maksimimäärä.**

13. Vaikutusarvio on päivitettävä säännöllisesti

Direktiiviehdotuksessa todetaan, ettei komissio ole tehnyt vaikutusarviota minimiverotuksesta, koska OECD teki pilari 2:n vaikuttavuusarvioinnin vuonna 2020. Sen mukaan globaalisti verotuottojen kasvu on 50-80 miljardia US dollaria. Arvio perustuu ymmärtääksemme vuosien 2016-2017 dataan. Tämän jälkeen verolainsäädäntöön on tehty globaalisti ja EU:ssa paljon muutoksia, jotka kaikki tähtäävät samaan. Verovälttelyn ja veronkierron ehkäisemiseen: ATAD, BEPS, USA:n verouudistus, mukaan lukien GILTI. Vaikka on ymmärrettävää, että kattavan vaikutusarvion tekeminen kiireessä on haastavaa, tulee komission pitää huolta, ettei EU:ssa tehdä raskaita muutoksia verolainsäädäntöön liian hätäisesti. Varsinkin jos verovälttely, johon toimilla halutaan vaikuttaa, on vähentynyt selvästi viime vuosina. Lisäksi globaalit kokonaisluvut eivät kerro EU:n luvuista. **Teknologiateollisuus ry toivoo, että EU:ssa tehdään ajantasainen vaikutusanalyysi, jossa analysoidaan OECD:n pilareiden pohjalta tehtävien direktiivien ja kansallisen lainsäädännön vaikutuksia myös kasvun, hallinnollisten kulujen, työpaikkojen sekä kilpailukyvyn osalta.**

14. Riidanratkaisua parannettava

On selvää, että näin suuresta muutoksesta tulee aiheutumaan epäselvyyttä, ennakoimattomuutta ja tulkintaristiriitoja vuosiksi eteenpäin. **Teknologiateollisuus ry painottaa tehokkaiden veroriitojen ehkäisyn ja ratkaisemisen keinojen tärkeyttä.**

Helsingissä 10.1.2022

Teknologiateollisuus ry

Petteri Rautaporras
Johtaja, pääekonomisti

Lisätietoja:

Maria Volanen, johtava asiantuntija, veropolitiikka (maria.volanen@teknologiateollisuus.fi)